

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเรื่องปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูต้นแบบ

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 ศึกษาวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการครูต้นแบบ โดยศึกษาจากหนังสือเอกสารของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเบื้องต้นจากข้อ 2.1 มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3 กำหนดวิธีการศึกษาประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

2.4 สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือ

2.5 เก็บรวบรวมข้อมูล

2.6 วิเคราะห์ข้อมูล

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 4 อำเภอที่ได้รับการคัดเลือกเป็นครูต้นแบบของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในปี 2545-2549 แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้สูตร Tro Yamane (สำเร็จ จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน, 2547) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Nd^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

d = ค่าสัดส่วนจากตัวอย่างแตกต่างไปจากค่าสัดส่วนของประชากร

ทั้งหมดไม่เกิน 0.05

$$\begin{aligned} n &= \frac{1648}{1 + 1648(.05)^2} \\ &= 322 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้นครุต้นแบบมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 322 คน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนครุต้นแบบแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ปี สาระวิชา	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ภาษาไทย	20	23	304	179	15	541	102
คณิตศาสตร์	5	2	215	81	11	314	60
วิทยาศาสตร์	5	2	125	39	35	176	35
สังคมศาสตร์ ศาสนา และ วัฒนธรรม	10	5	121	39	8	183	36
สุขศึกษาและ พลศึกษา	1	3	35	32	3	74	15
ศิลปะ	1	1	34	21	1	58	16
การทำงานอาชีพ และเทคโนโลยี	1	3	110	32	12	158	30
ภาษาต่างประเทศ	1	2	103	30	8	144	28
รวม	44	41	1,047	453	63	1,648	322

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของครุต้นแบบ ประกอบด้วย

1) ปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่

ด้านคุณลักษณะของครุและครุต้นแบบ ได้แก่ บุคคลที่รอบรู้ รูปแบบวิถีคิดการเรียนรู้ การสร้างวิสัยทัศน์ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การคิดเชิงระบบ

ด้านพฤติกรรมสารสนเทศ ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ

ด้านวิธีการเรียนรู้ ได้แก่ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง / แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

- 2) ปัจจัยระดับองค์กร ได้แก่
 - 2.1) ผู้บริหาร
 - 2.2) โครงสร้างองค์กร
 - 2.3) วัฒนธรรมและบรรยากาศองค์กร
 - 2.3) แรงจูงใจ
 - 2.4) สิ่งอำนวยความสะดวก

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้และปัจจัยเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ของครูต้นแบบ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูต้นแบบ

6. การสร้างเครื่องมือ

6.1 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.2 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

6.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาและนำมาแก้ไข

6.2.2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเที่ยงตรงและความครอบคลุมของเนื้อหา ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน

6.2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับครูต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อ.เมืองบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้

- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.1 นำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนที่ครูต้นแบบสังกัดอยู่ ในการขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและขอเก็บข้อมูลในการวิจัย

7.2 ส่งแบบสอบถามให้ครูต้นแบบ โดยบรรจุซองพร้อมกับซองเปล่าติดฉลากจำหน่ายซองถึงครูต้นแบบที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับกำหนดนัดรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในวันที่ 5 ม.ค. 52 จำนวน 4 เขตด้วยตนเอง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (จับฉลาก) จำนวน 322 ฉบับ เริ่มทยอยส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 23-26 ธ.ค. 51

7.3 ผู้วิจัยติดต่อขอรับคือแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 5 ม.ค. 52 ได้รับแบบสอบถามคืน 101 ฉบับ โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้ครบถ้วนก่อน

7.4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามโดยการโทรศัพท์ติดต่อครูต้นแบบโดยตรงในการทวงแบบสอบถามคืนและแจกแบบสอบถามใหม่ (ในกรณีที่ครูต้นแบบทำแบบสอบถามหาย) เป็นครั้งที่ 2 อีกจำนวน 211 ฉบับ พร้อมนัดรับแบบสอบถามคืนวันที่ 19 ม.ค. 52

7.5 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามครั้งที่ 2 คืนพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้ครบถ้วนก่อน ได้คืนเพิ่มอีก 180 ฉบับ

7.6 ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบครูต้นแบบที่ตอบแบบสอบถามและยังไม่ได้รับกลับคืน พร้อมแบบสอบถามจำนวนหนึ่ง ด้วยตนเองเพื่อติดตามแบบสอบถามเพิ่มอีก จำนวน 31 คน / ฉบับ ทั้ง 4 อำเภอ จนได้ครบจำนวน 322 ฉบับ

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยทั้ง 2 ส่วน ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติร้อยละ

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าอัตราส่วนร้อยละ

F แทน จำนวนของผู้ตอบในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนของผู้ตอบทั้งหมด

9. สถานที่ทำการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แยกตามอำเภอ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอขามเฒ่า อำเภอบ้านด่าน